

Kutatási adatkezelés helyzete a PTE-n, illetve az Egyetemi Könyvtár kutatási adatkezeléssel kapcsolatos tevékenysége

Mi fán terem az
adatgazdász?

2025.03.27.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KUTATÁSTÁMOGATÁSI HUB

Kókay Péter

kokay.peter@lib.pte.hu

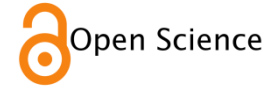

PTE ETKK PKO

Bemutakozás

Kókay Péter – kutatástámogató könyvtáros

PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont: Publikálás-
és Kutatástámogatási Osztály

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KUTATÁSTÁMOGATÁSI HUB

Kókay Péter

kokay.peter@lib.pte.hu

PTE ETKK PKO

Kutatási adatkezelés a PTE-n

- Jelenleg nincs kialakult egységes intézményi stratégia
- Tudományterületenként, karonként, intézményenként eltérő, szigetszerűen működő adatkezelési gyakorlatok
- Eddigi visszajelzések alapján látszik, hogy a kutatók - az adatkezelés tudományterületi változatossága ellenére - egyetértenek az adatkezelés fontosságában (adatok társadalmi hasznosulása) és lényegesnek tartják az erről való kommunikációt
- Az OTKA és Élvonalt pályázatokban előírt kutatási adatkezelési terv megjelenése volt az első lépcső a hazai kutatási adatkezelési elvárásokban - PTE szinten is itt találkoztak vele először.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KUTATÁSTÁMOGATÁSI HUB

Kókay Péter

kokay.peter@lib.pte.hu

PTE ETKK PKO

Adatvédelmi keretrendszer a PTE-n

- ◆ A PTE kiemelt figyelmet fordít a személyes adatok védelmére, beleértve a kutatási adatokat is
<https://pte.hu/hu/adatvedelem>
2018 óta GDPR-kompatibilis, átfogó adatvédelmi szabályzat van érvényben
- ◆ Az egyetem dedikált adatvédelmi tisztviselőt alkalmaz: dr. Zámbó Alexandra Erzsébet (elérhetőség: adatvedelem@pte.hu)
- ◆ Az egészségügyi intézményekre külön egészségügyi adatvédelmi szabályzat vonatkozik, amely a kutatási célú adatkezelésre is kiterjed
- ◆ Speciális területek szabályozása
Genetikailag módosított szervezetekkel végzett kutatások adatkezelési és hulladékkezelési folyamatainak szabályozása
Virologiai kutatások és vírusokkal kapcsolatos adatkezelés speciális protokolljai

Kutatási adatkezelési szolgáltatások

PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont támogató szerepe

◆ Egyéni és csoportos konzultációs lehetőségek kutatók, oktatók és PhD hallgatók számára.
Elérhetőség: rdm@lib.pte.hu

◆ A FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) alapelvek bevezetése és alkalmazása

◆ Adatkezelési tippek és ingyenes eszközök ajánlása

◆ Az egyetemi Office 365 előfizetés kutatási folyamatban való kihasználásának segítése

◆ Kutatási adatok archiválási lehetőségeinek biztosítása (Technikai infrastruktúra biztosítása - intézményi repozitórium (PEA))

Milyen ügyben fordulhat hozzánk?

A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont különféle szolgáltatásokat nyújt és ajánl a kutatói közösség számára a kutatási adatok minél nyitottabbá tételéhez, az Egyetem stratégiai céljainak megfelelően.

Szolgáltatásaink és támogatásunk figyelembe veszi az egyetem és a kutatótámogatók, valamint a nyílt tudomány és kutatás nemzeti és EU-szintű résztvevőinek ajánlásait.

+ Tanácsadás

+ Adatkezelési terv konzultáció

+ Kutatási adatok elhelyezése intézményi repozitóriumba

+ Adatrepozitórium ajánló

Ha többet szeretne megtudni a kutatási adatok kezeléséről, tekintse meg az alábbi tananyagunkat!

Horváth Tamás - Kókay Péter: „A kutatási adatok hatékony kezelése” – Bevezetés a kutatási adat-menedzsmentbe

Egyéb kérdés felmerülése esetén bizalommal keressen minket az alábbi elérhetőségeken:

Horváth Tamás	Publikálás- és Kutatótámogatási Osztály	horvath.tamas@lib.pte.hu	72 / 501-650 / 28029-es mellék
Kókay Péter	Publikálás- és Kutatótámogatási Osztály	kokay.peter@lib.pte.hu	72 / 501-650 / 28042-es mellék
Időpont egyeztetés	Kérjük, személyes találkozó előtt kérjen időpontot elérhetőségeink valamelyikén!	rdm@lib.pte.hu	

https://lib.pte.hu/hu/service/kutatasi_adatkezeles-249

Kutatási adatkezeléssel kapcsolatos Könyvtári tevékenység – 2024

4 fő terület:

- Edukáció, tudás- és kapacitásbővítés a könyvtári hálózatban
- Az új NKKP pályázathoz kapcsolódó kutatási adatkezelési sablon (DMP) konzultáció kialakítása, megszervezése és lebonyolítása
- Szakmai szervezetekben és együttműködésekben való aktív részvétel
- Egyetemi szabályzat alkotásban való részvétel

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KUTATÁSTÁMOGATÁSI HUB

Kókay Péter

kokay.peter@lib.pte.hu

PTE ETKK PKO

Edukáció, tudás- és kapacitásbővítés a könyvtári hálózatban

- ◆ 2023. Év végére elkészült egy tematika a kollégák betanításához.
- ◆ A betanítandó kollégák kiválasztásra kerültek a nagyobb egységekből.
- ◆ Kutatástámogató könyvtárosok tudástára Teams csatornán megosztásra kerültek a tananyagok: [Kollégáknak szóló](#)

Kutatási adatkezelés továbbképzés tervezet kollégáknak

1. alkalom:

Bevezetés a témába

- Mi a kutatási adatkezelés?
- Miért lett ez most hirtelen fontos?
- Open Science hatás, Európai kontextus
- Kutatói oldal
- Könyvtárak szerepe

2. alkalom:

Alapvető fogalmak

- Mi a kutatási adat? (A kutatási adat meghatározása, típusai)
- Kutatási adat életciklus
- FAIR adatok – FAIR adatkezelés, irányelvek

3. alkalom

Könyvtár által nyújtott szolgáltatások köre I.

A kutatás megtervezése

- Kutatási adatkezelési terv (Data management [Plan](#), [DMP Tools](#), DMP példák, sablonok)
- Adatgyűjtés – már meglévő adatok felkutatása
- Metaadatok szerepe, fontossága
- Adatszervezés, adatbiztonság

4. alkalom

Könyvtár által nyújtott szolgáltatások köre II.

Elérés, közzététel és archiválás

- Adatok publikálása (adatok közzétételének előnyei)
- Azonosítók szerepe (dokumentum- és szerzői azonosítók)
- [Adatrepozitóriumok](#)
- [Re3data](#)
- [Zenodo](#), [Figshare](#), [Dryad](#), [Concorda](#)
- Hosszú távú megőrzés
- Licenc és jogi kérdések

Edukáció, tudás- és kapacitásbővítés a könyvtári hálózatban – statisztika

Képzés időpontja	Képzést tartotta	Képzés témája/címe (lásd részletesen a tematikában)	Képzésen résztvevő(k) neve	Helyszín	Időtartam	PPT feltöltve Teams mappába
2023.12.04	Kókay Péter	1. alkalom: Bevezetés a témába	Schiffler Kitti, Horváth Kálmán Péter, Maljusin Mihály	TKP 3. emeleti Szemináriumi terem	1-1,5 óra	Igen
2024.01.19	Kókay Péter	2. alkalom: Alapvető fogalmak	Schiffler Kitti, Horváth Kálmán Péter, Maljusin Mihály	TKP 3. emeleti Szemináriumi terem	1,5 óra	Igen
2024.04.26	Kókay Péter	1. alkalom: Bevezetés a témába	Antal Tamás, Heronyányi Zsolt	Tóth József BTK-TTK előadó terem	1,5 óra	Igen
2024.05.24	Kókay Péter	3. alkalom: Könyvtári szolgáltatások és online eszközök I.	Schiffler Kitti, Horváth Kálmán Péter, Maljusin Mihály	TKP 3. emeleti Szemináriumi terem	1,5 óra	Igen
2024.05.10.	Kókay Péter	2. alkalom: Alapvető fogalmak	Antal Tamás, Heronyányi Zsolt	Tóth József BTK-TTK előadó terem	1,5 óra	Igen
2024.07.11	Kókay Péter	3. alkalom: Könyvtári szolgáltatások és online eszközök I.	Antal Tamás, Heronyányi Zsolt, Seregi Fanni	Tóth József BTK-TTK előadó terem	1,5 óra	Igen
2024.07.18.	Kókay Péter	4. alkalom: Feladatok átbeszélése, Re3data	Schiffler Kitti	TKP 3. emeleti Szemináriumi terem	1,5 óra	Nem

2024-ben Összesen:
6 alkalom
Időtartam: Sok óra

Kihívások:

Találkozók szervezési időrendje (feszesebb lehetne)

Gyakorlati részek erősítése

A kutatástámogató könyvtáros munkakör feladatainak tisztázása

Az új NKKP pályázathoz kapcsolódó kutatási adatkezelési sablon (DMP) konzultáció

2024-ben az OTKA pályázati rendszer Nemzeti Kutatási Kiválósági Program néven folytatódott. A Könyvtár a pályázati anyaghoz csatolandó kutatási adatkezelési terv összeállításának szakmai háttértámogató meetupot szervezett.

Kapcsolódó események:

- ◆ 2024. Május 21. A PTE Pályázat- és Projektmenedzsment Igazgatóság online tájékoztatója
Elérhető videó és prezentáció:
<https://projektek.pte.hu/hu/hirek/nkkp-2024-tajekoztato-elerheto-video-es-prezentacio>
- ◆ 2024. Május 28. HUNOR online ülés az NKKP DMP konzultációval kapcsolatban
Az ülés összefoglalója: <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/45531>
- ◆ 2024. Május 29. Nemzeti Kutatási Kiválósági Program: Információs nap
Youtube felvétel linkje: <https://www.youtube.com/watch?v=ayi8U2aBBuo>

KUTATÁSI ADATKEZELÉS MEETUP A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEMEN

Fókuszban a **Nemzeti Kutatási Kiválósági Program (korábban OTKA) 2024 pályázat kutatási adatkezelési terv követelménye**

A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont a megújult **Nemzeti Kutatási Kiválósági Program** (korábban OTKA) 2024 pályázat kutatási adatkezelési tervének megfelelő kitöltés támogatása érdekében **online meetupokat** szervez.

Az online meetupok keretén belül, a regisztrált kutatóknak lehetőségük lesz megismerni az aktuális kutatási adatkezelési előírásokat, jó gyakorlatokat, valamint számos hasznos eszközt, melyek segítségével a kutatási adatkezelés lényegesen könnyebbé válhat.

A rendezvény tematikája:

- A FAIR kutatási adatkezelés alapelvei
- Kutatási adatkezelési terv (DMP) ismérvei
- Eszközök az adatkezelési tervek készítéséhez

Választható időpontok:

- Június 12. 14:00-15:00
- Június 17. 14:00-15:00

Helyszín: online, MS Teams

[A további részletek és regisztráció ide kattintva érhető el.](#)

Összesen: 87 fő jelentkezett

- ◆ Június 12 : 54 fő
- ◆ Június 17 : 33 fő

Mellette jó pár külön
megkeresés is!

Egyéni konzultációk száma PTE kutatókkal
(db): 16

Kutatási adat elhelyezése a PEA releváns
gyűjteményébe (rekordszám db): 1

PTE-s közönségnek való előadás:
2024.12.04. Open Science trendek,
kihívások és megoldások [Workshop]

<https://www.youtube.com/watch?v=fpAw9uniQaQ&t=177s>

Szakmai szervezetekben és együttműködésekben való aktív részvétel

HUNOR Munkacsoport

A HUNOR Munkacsoport 2024. évi beszámolója: <http://pea.lib.pte.hu/handle/pea/45530>

Skill4EOSC

Skills4EOSC magyar szakértői lista:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1DkdBR_vnjG08cH6zv1C7ws4xKcdb0GKa/edit?usp=sharing&oui=115147991762341325336&rtpof=true&sd=true

Adatgazdász találkozó

<https://kifu.gov.hu/masodik-magyar-adatgazdasz-talalkozo/>

<https://researchdata.hu/hirek/masodik-magyar-adatgazdasz-talalkozo>

<https://researchdata.hu/hirek/harmadik-magyar-adatgazdasz-talalkozo>

Adatgazdász találkozó

Egyéb felkérések

□ Heidinger-Felső Regina biobank koordinátor kezdeményezésére 2024-ben vette kezdetét egy szakmai együttműködés kialakítása a PKO és a Magyar Genomika és Bioinformatika Központ között, aminek keretében a kutatási adatkezeléssel és a kutatási adatrepozitóriummal kapcsolatban kértek edukálást és tanácsadást.

□ A PKO felkérést kapott a Szentágotthati János Kutatóközponttól arra, hogy az MSZ EN ISO 9001 szabvány minőségirányítási rendszer keretében a munkatársak képzésének és fejlesztésének céljából tartson edukációs alkalmakat a publikálás praktikus kérdéseiről a kutatók számára. Kókay Péter november 19-én tartott továbbképzést „FAIR adatkezelés az open science világában: Fókuszban a kutatási adatok” címmel.

□ Szakmai szintű egyeztetések intézményi (adat)repozitórium szolgáltatások kapcsán hazai és nemzetközi partnerekkel

□ Hazai téren: HUN-REN Adatrepozitórium Platform (régebbi nevén ARP Projekt)

Több körben konzultációt tartottunk a Társadalomtudományi Kutatóközpont Kutatási Dokumentációs Központjának (TK KDK) munkatársaival (Meiszterics Erika, Egyed-Gergely Júlia, Horváth Anna) akik az ARP Projektben a FAIR adatkezelési gyakorlatok, policy munkacsoportjának tagjai.

2025-ös tervek és projektek

- ❑ **Edukálás folytatása**
 - ❑ Ismétlés, képbehozó alkalmak 1-2 (Fanni, Zsolt mindenképpen)
- ❑ **NKKP pályázathoz kapcsolódó konzultáció meghirdetése**
 - ❑ Végiggondolni a tudományterületi alkalmakat
- ❑ **Szakmai szervezetek munkájában való részvétel**
 - ❑ Tagok bevonása Adatgazdász találkozó, HUNOR
 - ❑ Oktatási lehetőségek monitorozása
- ❑ **HRS4R projektben való aktív részvétel - A rektori vezetésnek készítendő adatrepozitóriumi döntéselőkészítő anyag**
- ❑ **Intézményi publikációs repozitórium (PEA) fejlesztése**
- ❑ **SMART UNIVERSITY pályázati lehetőség mérlegelése**
- ❑ **EDUC-WIDE nemzetközi WP-ben való részvétel (Open Science és Research Assessment)**

HRS4R projektben való aktív részvétel

- ◆ Európai Bizottság Kutatói HR Stratégia akkreditációs folyamatában való PTE-s részvétel, mely illeszkedik a PTE Stratégiájához
2023. júliusban indult.
- ◆ 4 munkacsoport: - Kutatási környezet; - Kutatói Attitűd; - Megtartás; -
Toborzás/kiválasztás
Mind a 4-ben volt Könyvtáros részvétel is
- ◆ GAP analízis, majd Akciótervek kidolgozása

A Kutatói HR Stratégia (Human Resources Strategy for Research - HRS4R) az Európai Bizottság 2008 óta létező kezdeményezése, amelynek célja a Kutatók Európai Chartája és a Kutatók felvételi magatartási kódexének (Charta és Kódex) megvalósítása.

További info: <https://hr.pte.hu/hu/hrs4r>

HRS4R projektben való aktív részvétel

◆ Akciótervek elkészültek 2024. év végére

No.11 – A publikációs és adatrezitóriumok fejlesztési lehetőségeinek elemzése	8, 9, 23	publikációs adatbázis igények felmérése 2025/02-07 fórum a dékánok és tudományos dékánhelyettesek számára a publikációs adatbázis rendszerről 2025/03-04 publikációs rezitórium javaslat szakmai tervezési tartalommal 2025/08 adatrezitórium javaslat szakmai tervezési tartalommal 2026/06	EKTK és IGI Kutatástámogatás + Informatikai Igazgatóság	Karok bevonása a publikációs adatbázis szükségleteinek felmérésébe: 100% Karok részvétele a publikációs adatbázis fórumon: 100% Egyetemi vezetésnek benyújtott publikációs rezitóriummal kapcsolatos javaslatok száma: 1 Az egyetemi vezetésnek benyújtott adatrezitóriummal kapcsolatos javaslatok száma: 1
---	----------	---	---	---

További info: https://hr.pte.hu/sites/hr.pte.hu/files/2024-11/HRS4R_PTE_akci%C3%B3terv%20weboldalra.pdf

PTE Smart University Program

- ◆ Az egyetem mesterséges intelligencia kutatásainak és fejlesztéseinek támogatására létrehozott komplex keretrendszer. 2024 év végén indult.
 - ◆ Cél: strukturált keretrendszert biztosítson az egyetemen zajló mesterséges intelligencia kutatások és fejlesztések számára. A program egy mátrixszervezeti működést igénylő, teljes egyetemre kiterjedő projektalapú keretrendszer, amely a PTE erősségeinek feltárásával és célzott fejlesztésével segíti a szervezeti egységek közötti kooperációt
 - ◆ További info: <https://innovacio.pte.hu/hu/hirek/pte-smart-university-program>
2025. márciusi belső pályázat: <https://innovacio.pte.hu/hu/hirek/smart-university-su-program-palyazati-felhivas>

PTE Smart University Program

◆ Mátrixszervezeti felépítés

◆ Négy kiemelt szolgáltatási csoport:

☐ Egészségügyi Adatelemző Csoport:

1. Az egyetemen meglévő egészségügyi adatok rendszerezéséért, tárolásáért, felhasználásáért felel
2. Klinikai adatok elemzése és orvosi döntéshozatali folyamatok támogatása
3. Betegellátási folyamatok javítása AI-alapú megoldásokkal

☐ Adatinfrastruktúra Csoport:

1. A szükséges informatikai háttértámogatásért felel
2. Megfelelő eszközkapacitások kialakítása és folyamatos, igényalapú fejlesztése
3. Adatbiztonság biztosítása a komplex rendszerekben

☐ Adatjogi és Szabályozási Csoport:

1. Adatjogi szabályzatok, eljárásrendek megalkotása
2. Az adathozzáférés és adathasznosítás lehetőségének szabályozása
3. Jogi és etikai irányelvek kidolgozása az AI-kutatásokhoz

☐ Indikátor Monitoring Csoport:

1. Vezetői információs rendszer kialakítása
2. Az egyetemstratégiai és KFSZ-ben meghatározott indikátorok monitorozása
3. A program teljesítményének folyamatos nyomon követése és értékelése

EDUC-WIDE projektben való részvétel

- ◆ Az európai felsőoktatás megújítása és versenyképessé tétele a célja az Európai Bizottság kezdeményezésének, melynek keretében ún. európai egyetemi szövetségek jöttek létre
- ◆ Az EDUC Európai Egyetemi Szövetség <https://www.educalliance.eu/> egyike egy ilyen egyetemi együttműködésnek, amelyet az EU 2019 óta finanszíroz. A konzorciumot alkotó szövetség tagjaként a Pécsi Tudományegyetem arra törekszik, hogy a digitalizációt használja a tanulás, a kutatás, az innováció és a társadalmi felelősségvállalás előmozdítása érdekében, és ezáltal megerősítse a jelenlegi és jövőbeli polgárok szerepét a 21. század kihívásaival szemben.
- ◆ EDUC-WIDE 2024. márciusában indult, 2027-ig tart
További info:
https://www.educalliance.eu/projects/EDUC_WIDE

EDUC-WIDE projektben való részvétel

EDUC-WIDE tagok:

9 + 1

Widening Partners:

- Masaryk University (Czech Republic)
- University of Pécs (Hungary)
- Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine)

Advanced Partners:

- University of South-Eastern Norway (Norway)
- University of Cagliari (Italy)
- Jaume I University (Spain)

- University of Potsdam (Germany)

Associated Advanced Partners:

- Paris Nanterre University (France)
- University of Rennes (France)

További info:

https://www.educalliance.eu/projects/EDUC_WIDE

Four Core Topics and their Dedicated Expert Groups in EDUC-WIDE

Open Science	Research Assessment	Career Diversity	R&I Collaboration
<ul style="list-style-type: none">• Open Access and Fair Data• Citizen Science and Science Diplomacy• Open Infrastructure and Open Source	<ul style="list-style-type: none">• CoARA• Expert Skills• Researcher Awareness• National Systems	<ul style="list-style-type: none">• Career Advisory Services• Implementing Gender Equality Plans• Research Management• Training• EDUC R&I Fellowships	<ul style="list-style-type: none">• Seed Projects• Engaging with Regional Ecosystems• Access to Research Infrastructures
Open Science Expert Group (OSEG)	Research Assessment Expert Group (RAEG)	Career Diversity Expert Group (CDEG)	Expert Group on Research Infrastructures (EGRI)

A PTE Egyetemi Könyvtár 2 Expert Groupban is érdekelt: - Open Science, - Research Assessment

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

European
Digital
UniverCity

Bármilyen kérdés?

kokay.peter@lib.pte.hu

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KUTATÁSTÁMOGATÁSI HUB

Open Science